

ČESKO-MAKEDONSKÁ LITERÁRNÍ TÉMATA IVANA DOROVSKÉHO

Иван Доровски: *Чешко-македонски книжевни теми. Дијалог, Здружение за уметност и култура на живеење*, Скопје 2011, 187 s.

Český slavista, literární vědec, makedonský akademik a čestný profesor skopské univerzity Ivan Dorovský (roč. 1935), autor řady důležitých publikací, zejména ze sféry slavistiky, balkanistiky, mediteránní kultury, česko-jihoslovansko-balkánských kulturních vztahů, literární komparistiky, její historie a teorie a meziliterárnosti, známý jako čelný představitel tzv. Đurišinova mezinárodního týmu apod., přichází s novou knihou studií na makedonsko-česká komparativní témata. Redaktor svazku Vele Smilevski, jenž knihu uvádí rozsáhlým pojednáním o díle Ivana Dorovského, mapuje nejen jeho práci vědeckou, ale také uměleckou: jeho studie jsou podnětným příspěvkem k poznání tvorby tohoto evropského slavisty.

První oddíl sumarizuje Dorovského názory na dějiny makedonsko-českých kulturních vztahů od všeobecné charakteristiky a počátečního cyrilometodějského období k recepci makedonštiny v českém a slovenském prostředí a k recepci různých makedonských kulturních a literárních zjevů (Kosta Racin, Od Dobrovského k Blaže Koneskému, Živko Čingo).

Druhý oddíl se týká obecně komparatistických témat; autor zařazuje makedonskou literaturu do mediteránního a balkánského společenství a zabývá se její meziliterárností. Krátká příloha obsahuje Dorovského poezii v překladu do makedonštiny a dvě pojednání o autorovi z pera první lektorky makedonštiny v Brně Bustrici Mirkulovské a Gane Todorovského.

To, co je cenné a čím je Dorovský proslulý, je i v tomto svazku na vymezené ploše funkčně koncentrováno: problém meziliterárnosti, koncepce osobitých meziliterárních společenství, mediteránně balkánský meziliterární kontext, především však nutkavé komparativní vidění literatury, její přísné historické vidění, jež vylučuje umělé oddělování a hodnotovou diskriminaci či ideologické nebo nacionální modernizace nebo manipulace a hlavně vidění slovansko-balkánsko-mediterránního komplexu nejen jako specifické hodnoty, která je součástí evropského světového celku, ale je v něm primární a do značné míry kulturně určující: politologické dělení světa na prostory středomošské, předněvýchodní a tzv. atlantické nebere tyto hlubinné proudy dostatečně v úvahu. Pro vnitřně makedonské prostředí a makedonskou slavistiku je důležité také bibliograficko-faktografické mapování tohoto areálu jeho vztahů, zejména recepce makedonských literárních jevů v českém prostředí. Kniha o česko-makedonských literárních tématech se proto stává součástí slavistického i komparatistického kánonu.

Ivo Pospíšil

PODNĚTNÝ TEXT O ČESKO-SLOVENSKÝCH VZTAZÍCH

Hana Kučerová: *Česko-slovenské vztahy ve 20. letech XX století. Podle materiálu kulturních publikací*. Oftis, Ústí nad Orlicí 2009. ISBN 978-80-7405-053-4.

Prof. Milan Hrala je znám jako rusista, literární historik a translátolog; jeho zvěčnělá manželka PhDr. Hana Kučerová, CSc., pracovala v 80. letech minulého století jako vědecká pracovnice Ústavu pro českou a světovou literaturu ČSAV v Praze a byla člen-